

„Od siebie trzeba chcieć dużo i ludziom dać najwięcej”

Stanisław Witkiewicz

Program Wychowawczo-Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej im. Igora Sikiryckiego w Woli Zaradzyńskiej
w roku szkolnym 2023/2024

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2018 poz. 1457 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 966, 1000, 1290, 1669i 2245 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 z późn. zm.)
4. Ministerstwo Edukacji Narodowej z dnia 4 września 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 na podstawie art. 30c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 poz. 1249 z późn. zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2020 poz. 1386 , Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, zm. Dz. U. z 2009 r. Nr 139, poz. 1130, z 2010 r. Nr 215, poz. 1408, z 2011 r. Nr 161, poz. 968).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783, 1458 i 2439).
8. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Dz. U. 2020 poz.956
9. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997r.
10. Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991r.
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2020 poz. 360).

12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 nr 0 poz. 1643 2017.09.01).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2020r. poz.1008).
14. Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. 2022 poz.645).
15. Statut Szkoły Podstawowej w Woli Zaradzyńskiej.

WIZJA SZKOŁY

Jesteśmy szkołą nowoczesną, bezpieczną i przyjazną. Pracujemy jako zespół, szanując i wspierając się nawzajem. Uczymy kreatywności, z jednoczesnym naciskiem na odpowiedzialność za własne decyzje. Jesteśmy otwarci na świat i zmiany w nim zachodzące, chętni do czerpania z jego dorobku naukowego i kulturowego.

Nasza szkoła jest zakorzeniona w tradycji lokalnej i narodowej. Kształcimy swoich wychowanków w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie systemu wartości, dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Każdy uczeń w naszej szkole osiąga sukces na miarę swoich możliwości, uczy się żyć w środowisku i dla środowiska. Kształtujemy w uczniach wrażliwość na dobro, prawdę i piękno. Najwyższym dobrem jest dla nas uczeń.

ABSOLWENT SZKOŁY PODSTAWOWEJ W WOLI ZARADZYŃSKIEJ

OD SIEBIE CHCE DUŻO I DAJE NAJWIĘCEJ

- obcuje z tradycją i ją rozumie, korzysta z dóbr kultury
- jest świadomym użytkownikiem multimediiów i technologii informacyjnych

- zna podstawy języków obcych i poznaje inne kultury
- jest kreatywny
- dba o kulturę języka ojczystego
- szanuje dziedzictwo kulturowe
- zna swoje prawa: do prywatności, ochrony danych osobowych, ma ograniczone zaufanie do osób nowopoznanych
- kulturalnie zachowuje się w domu, w szkole i na ulicy
- szanuje autorytety
- potrafi wyrażać i kontrolować swoje emocje
- odróżnia dobro od zła, jest pracowity, odpowiedzialny, prawdomówny, rzetelny i wytrwały
- jest tolerancyjny, szanuje siebie i innych, stara się zrozumieć inne punkty widzenia i postawy
- zna podstawy integracji
- wie, że nauka jest procesem, dba o samodoskonalenie w życiu osobistym i zawodowym
- identyfikuje się z kulturą polską i europejską
- jest świadomy różnic kulturowych
- podejmuje działania na rzecz lokalnej społeczności
- cechuje go patriotyzm lokalny i zna zasady samorządności
- ma poczucie przynależności grupowej, regionalnej i narodowej
- jest świadomy roli i wartości rodziny w życiu człowieka
- potrafi współdziałać w grupie, jest tolerancyjny i odpowiedzialny
- poświęca swój czas dla innych, wolontariat, praca charytatywna jako wartość
- troszczy się o zdrowie, przestrzega zasad higieny, dba o zdrowie psychiczne i kondycję fizyczną, unika uzależnień
- umie organizować pracę własną

- kształtuje swoją osobowość przez rozwój zainteresowań
- jest asertywny, dba o swoją autonomię i niezależność
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia
- potrafi być mediatorem i negocjatorem w sytuacjach konfliktowych

CEL WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Celem działalności wychowawczo-profilaktycznej Szkoły jest wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianie go i ochrona poprzez działania profilaktyczne.

DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE

Działania wychowawczo-profilaktyczne mają na celu:

▪ w sferze fizycznej

- kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób,
- upowszechnienie zdrowego stylu nauki, odżywiania i życia, uwzględnianie potrzeb dzieci w zakresie diety,
- pokazywanie korzyści płynących z aktywności fizycznej, a także stosowania profilaktyki,
- podejmowanie działań w celu zwiększenia zaangażowania uczniów w zajęcia wychowania fizycznego;

▪ w sferze emocjonalnej

- formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób,
- wyposażanie uczniów w wiedzę o emocjach i sposobach konstruktywnego radzenia sobie z nimi,
- edukację na temat zjawiska przemocy i agresji – przyczyn, mechanizmów, skutków i sposobów przeciwdziałania,
- przygotowanie do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności;

▪ **w sferze intelektualnej**

- wprowadzenie dziecka w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdrożenie do samorozwoju,
- rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania,
- kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów,
- wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;

▪ **w sferze duchowej**

- podkreślanie i upowszechnianie potrzeby kierowania się wartościami w życiu,
- kierowanie się zasadą podmiotowości człowieka w sytuacjach wyboru, prawidłowego funkcjonowania,
- rozwijanie postawy empatii w komunikacji szkolnej i domowej,
- kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za innych;

▪ **w sferze społecznej**

- kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie, szczególnie nabywanie kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie,
- rozwijanie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów oraz promowanie wolontariatu w celu przeciwdziałania występowaniu zachowań ryzykownych,
- upowszechnianie idei akceptacji różnorodności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odmiennych kulturowo i językowo, wielojęzycznych oraz idei bezpiecznej i efektywnej edukacji włączającej uczniów z niepełnosprawnościami,
- angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole/oddziale, aktywizacja samorządu uczniowskiego i innych form działalności uczniowskiej.

FORMY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Szkoła realizuje zadania wychowawczo-profilaktyczne poprzez:

1. zajęcia edukacyjne w szkole i poza szkołą,
2. zajęcia opiekuńczo – wychowawcze w świetlicy,
3. zajęcia edukacyjne w bibliotece szkolnej,
4. zajęcia pozalekcyjne poszerzające wiedzę i rozwijające zainteresowania,
5. zajęcia wychowawczo – profilaktyczne,
6. zajęcia wyrównawcze,
7. zajęcia sportowe,
8. zajęcia z doradztwa zawodowego,
9. szkolne, klasowe spotkania i uroczystości,
10. działania podejmowane w ramach wolontariatu i pomocy potrzebującym,
11. wycieczki turystyczno-krajoznawcze,
12. wydarzenia kulturalne w środowisku lokalnym,
13. inne działania, które zgodne są z działaniami wychowawczo-profilaktycznymi szkoły.

ZADANIA NAUCZYCIELA

Nauczyciele wspierając rodziców w ich obowiązkach wychowawczych, w szczególności:

1. realizują zadania określone w „Programie wychowawczo-profilaktycznym”,
2. dbają o harmonijny rozwój uczniów,
3. zapewniają uczniom warunki niezbędne do rozwoju,
4. informują uczniów o obowiązujących w szkole/oddziale zasadach, normach, regulaminach i konieczności ich przestrzegania,
5. tworzą przyjazny klimat sprzyjający nauce, budzeniu wrażliwości moralnej i szacunku dla wspólnego dobra,
6. rozwijają w uczniach dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie w świecie dobra, prawdy i piękna,

7. motywują uczniów do nauki, stosując różnorodne metody i formy pracy,
8. rozwijają w uczniach poczucie odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata,
9. przygotowują uczniów do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności,
10. informują rodziców o wynikach ich dziecka oraz problemach w zakresie kształcenia i wychowania,
11. współpracują z rodzicami, a także włączają ich w sprawy programowe i organizacyjne klasy,
12. podejmują działania interwencyjne w przypadkach stosowanej przemocy wobec dziecka, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów (narkomania, alkoholizm, nikotynizm, bulimia, i inne) – współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka między innymi z policją, stowarzyszeniami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądami rodzinnymi.

ZADANIA RODZICÓW

Rodzice, wspierając działania wychowawczo-profilaktyczne szkoły:

1. zapewniają dziecku godne warunki życia i nauki,
2. uczą dzieci zasad kultury osobistej, życzliwości i szacunku do drugiej osoby, nauczycieli i pracowników szkoły,
3. rozwijają w swoim dziecku poczucie własnej wartości i szacunku dla samego siebie,
4. współpracują z nauczycielami w działaniach nastawionych na dobro dziecka,
5. kształtują właściwy wizerunek szkoły i nauczyciela,
6. wspierają budowanie pozytywnych relacji między swoim dzieckiem a nauczycielami i innymi pracownikami szkoły,
7. uświadamiają dzieciom istnienie wypracowanych przez szkołę norm i zasad oraz wymagają od dzieci ich przestrzegania.

KIERUNKI REALIZACJI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA W ROKU SZKOLNYM 2023/2024:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, pomagających w podejmowaniu odpowiedzialnych decyzji.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
3. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, m.in. przez umożliwienie uczenia się języka łacińskiego już od szkoły podstawowej.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
5. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
6. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
7. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH ORAZ CZYNNIKÓW RYZYKA *

Wyłonienie czynników chroniących oraz czynników ryzyka ma na celu dobranie odpowiednich oddziaływań w kierunku społeczności szkolnej. Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka. Natomiast czynniki ryzyka to indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim

prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego. Należy podejmować działania mające na celu eliminowanie czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących.

Na podstawie badań, rozmów oraz analizy dokumentów można wyodrębnić główne czynniki ryzyka i czynniki chroniące występujące w naszym środowisku szkolnym:

Czynniki chroniące:

- pozytywny klimat szkoły deklarowany przez uczniów i nauczycieli,
- uczestnictwo uczniów w zajęciach pozalekcyjnych, udział w konkursach i zawodach,
- pozytywne relacje uczniów z nauczycielami, poczucie uczniów, że mają w szkole osobę, na którą mogą liczyć, do której mogą zwrócić się z problemem,
- poczucie przynależności uczniów do klasy oraz odczuwanie akceptacji ze strony klasy,
- odczuwanie przez uczniów wsparcia ze strony swoich rodziców/opiekunów,
- posiadanie przez uczniów znajomych lub przyjaciół w szkole bądź poza nią,
- bardzo niski procent uczniów deklarujących bezpośredni kontakt z substancjami psychaktywnymi,
- pozytywny stosunek uczniów do nauki,
- brak akceptacji przez szkołę dla przemocy,
- dobre porozumienie między nauczycielami i rodzicami.

Czynniki ryzyka:

- spędzanie czasu wolnego przez uczniów przed telefonem/komputerem,
- brak umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami,
- przejawy braku tolerancji, przejawy dyskryminacji (z powodu wyglądu, ubioru),
- przemoc rówieśnicza, agresja werbalna,

- niepowodzenia szkolne części uczniów,
- brak wyraźnego i konsekwentnego systemu wychowawczego w poszczególnych rodzinach.

*szczegółowy opis diagnozy znajduje się w załączeniu

PLAN DZIAŁAŃ

Treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów

Treści	Działania	Termin	Osoby odpowiedzialne
<p>Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznawanie systemu wartości uczniów, ▪ budowanie ustalonej przez wspólnotę hierarchii wartości, ▪ budzenie poczucia tożsamości z miejscem zamieszkania, ▪ zgłębianie wiedzy o historii i współczesności własnego regionu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przypominanie treści Statutu Szkoły, regulaminów i procedur. 2. Wybranie samorządów klasowych i kandydatów do samorządu szkolnego. 3. Zapoznanie uczniów z ceremoniałem szkoły. 4. Przedstawienie schematu przebiegu uroczystości szkolnych, zapisów regulaminu szkolnego, dbałość o estetyczny wygląd. 5. Ślubowanie i uroczyste przyjęcie pierwszoklasistów w poczet uczniów szkoły. 6. Uroczystości z okazji rocznic ważnych wydarzeń historycznych. 7. Organizacja i udział uczniów w uroczystościach i imprezach szkolnych. 8. Poznawanie przez uczniów sylwetek patriotów polskich. 9. Uczestnictwo w apelach, uroczystościach, koncertach, projektach edukacyjnych. 10. Zaznajomienie uczniów z miejscami ważnymi dla historii narodu i państwa polskiego. Zajęcia tematyczne, warsztaty, wyjścia do muzeów i miejsc pamięci narodowej. 	<p>wg kalendarza imprez i uroczystości szkolnych</p>	<p>dyrektor, wychowawcy, nauczyciele organizujący uroczystości</p>

<p>Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kształtowanie postaw opartych na uniwersalnych wartościach, ▪ rozwijanie umiejętności życia zgodnie z własnym systemem wartości. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wstępna diagnoza wychowawców oddziałów. 2. Przypomnienie regulaminu ucznia. 3. Udział w próbnym alarmach i ewakuacjach szkoły. 4. Budowanie prawidłowych relacji nauczyciel – uczeń. 5. Tworzenie przyjaznego klimatu w klasie. 6. Angażowanie uczniów w pracę na rzecz osób i instytucji działających w różnych obszarach życia społecznego. 7. Praca w ramach szkolnego wolontariatu. 8. Edukowanie dzieci na temat bezpiecznego zachowania w codziennych sytuacjach. 9. Prowadzenie lekcji tematycznie związanych z bezpieczeństwem. Zajęcia tematyczne, warsztaty, wyjścia do muzeów i miejsc pamięci narodowej. 10. Stwarzanie uczniom równych szans rozwoju emocjonalnego poprzez adaptację w zespole klasowym i szkolnym. 11. Rozwijanie umiejętności komunikowania się w grupie. Zwracanie uwagi na kulturę osobistą i kulturę języka. 12. Kształtowanie umiejętności samooceny i oceny koleżeńskiej. 13. Uświadomienie znaczenia pozytywnych uczuć, okazywanie szacunku starszym, udzielanie pomocy potrzebującym. 14. Wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego dziecka. 15. Kształtowanie umiejętności prezentowania własnego zdania w kulturalny sposób. 	<p>cały rok</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele uczący w oddziale, nauczyciele opiekujący się szkolnym wolontariatem</p>
--	---	-----------------	---

<p>Kształtowanie szacunku do ludzi, tolerancji, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka i przemoc</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uwrażliwianie na dostrzeganie różnic między ludźmi i akceptowanie ich, ▪ uświadomienie uczniom, do kogo mogą zwrócić się o pomoc, ▪ rozbudzanie potrzeby udzielania pomocy innym poprzez świadomy udział w akcjach. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integracja grupy, zabawy zbiorowe, opracowanie reguł obowiązujących w szkole i klasie, kontrola ich przestrzegania. 2. Zajęcia przybliżające tematykę tolerancji. 3. Lekcje poszerzające wiedzę na temat innych kultur i religii. 4. Poznanie sposobów samodzielnego rozwiązywania konfliktów. 5. Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły przez kształtowanie pozytywnego podejścia do uczniów innej narodowości i kultury. 	<p>cały rok</p>	<p>wychowawcy, wychowawcy świątlicy, nauczyciele specjaliści, pedagog</p>
<p>Wspomaganie rozwoju uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie uczniów w ich rozwoju i samoakceptacji siebie, ▪ osiąganie sukcesów na miarę swoich możliwości, ▪ radzenie sobie z porażką . 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwowanie zachowań uczniów w różnych sytuacjach oraz ich postępów edukacyjnych. 2. Przygotowanie ucznia do samodzielnej pracy. 3. Poznawanie technik efektywnej nauki. 4. Wskazywanie sposobów dobrej organizacji pracy na lekcjach. 5. Wdrażanie pracy metodą projektów. 6. Kształtowanie umiejętności autoprezentacji i prezentacji samodzielnych dokonań. 7. Rozbudzanie ciekawości świata i zainteresowań uczniów. 8. Udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych. 9. Działania twórcze prowadzone aktywnymi metodami nauczania. 10. Rozwijanie zainteresowań czytelniczych. 	<p>cały rok</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele ucący w danym oddziale nauczyciel wspomagający nauczyciel bibliotekarz</p>

<p>Wspieranie potencjału rozwojowego uczniów i stwarzanie warunków do ich aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz środowisku społecznym</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ motywowanie do zdobywania wiedzy i uczenia się, ▪ zachęcanie do rozwijania zainteresowań. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostrzeganie postępów w rozwoju oraz stosowanie pozytywnych wzmocnień (pochwały, nagrody). 2. Systematyczne ocenianie pracy wg znanych uczniom kryteriów. 3. Dostrzeganie postępów oraz docenianie wysiłku dziecka. 4. Organizowanie różnorodnych konkursów tematycznych i przedmiotowych oraz zawodów sportowych. 5. Motywowanie do udziału w różnorodnych konkursach szkolnych, dzielnicowych, ogólnopolskich i zawodach sportowych. 6. Przygotowanie uczniów do konkursów międzyszkolnych. 7. Zachęcanie dzieci do stawiania pytań i szukanie na nie odpowiedzi. 8. Stosowanie technologii informacyjno-komputerowej. 9. Popularyzowanie osiągnięć dzieci. 10. Autoprezentacja zainteresowań uczniów. 11. Planowanie z uczniami ich wyborów edukacyjnych i zawodowych. 12. Przygotowanie do egzaminów po szkole podstawowej. 	<p>cały rok</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele uczący w danym oddziale, nauczyciele organizujący konkursy w szkole</p>
<p>Uwrażliwienie uczniów na tematy dotyczące problemów klimatycznych i ochrony środowiska</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uczenie dbałości o naszą planetę, ▪ uczenie postaw proekologicznych w środowisku domowym , 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie świadomości ekologicznej i zaangażowanie w ochronę środowiska. 2. Udział w akcjach proekologicznych. 3. Udział w lekcjach poświęconych opiece nad zwierzętami. 4. Wyrabianie nawyków sprzyjających środowisku naturalnemu. 5. Budzenie wrażliwości na zagrożenia związane z niszczeniem przyrody. 	<p>cały rok</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele organizujący akcje ekologiczne w szkole</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwijanie poczucia odpowiedzialności za siebie i za przyrodę wokół nas, ▪ Uwrażliwianie na potrzeby zwierząt i kształtowanie prawidłowych postaw wobec zwierząt. ▪ kształtowanie kompetencji prozdrowotnych, społecznych i ekologicznych oraz wiedzy przyrodniczej, ▪ uwrażliwianie uczniów na postawy związane z ochroną środowiska naturalnego, ▪ uświadomienie uczniom skutków działalności człowieka na stan środowiska naturalnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Ochrona zwierząt i roślin. 7. Działania proekologiczne: oszczędzanie wody, segregacja śmieci, zbiórka baterii, makulatury, elektrośmieci. 8. Rozwijanie nawyków prozdrowotnych i ich profilaktyka. Udział w programach profilaktycznych m.in. fluoryzacja, przesiewowe badanie słuchu i wzroku, wad postawy, walka z hałasem, dbałość o higienę, 9. Dbałość o zdrowie psychiczne. Zachowanie właściwych proporcji między pracą, a odpoczynkiem. Ćwiczenia relaksacyjne. Muzykoterapia i bajkoterapia. Nabywanie umiejętności radzenia sobie z sukcesem, porażką oraz negatywnymi emocjami. 10. Lekcje wychowawcze, lekcje geografii, biologii: co każdy z nas może zrobić dla ochrony klimatu. 		
<p>Promowanie zdrowego stylu życia Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ propagowanie postaw prozdrowotnych oraz właściwych zachowań związanych z higieną osobistą, właściwym odżywianiem i zdrowym, aktywnym spędzaniem wolnego czasu, przeciwdziałanie otyłości dzieci. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrożenie do przestrzegania zasad higieny i bezpieczeństwa dla zdrowia własnego i innych osób. 2. Upowszechnianie zdrowego stylu nauki, odżywiania i życia, uwzględnianie potrzeb dzieci w zakresie diety. 3. Przekazywanie korzyści płynących z aktywności fizycznej 4. Pokazywanie korzyści płynących ze stosowania profilaktyki zdrowotnej. 	cały rok	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, nauczyciele specjaliści

<p>Kształtowanie postaw sprzyjających bezpieczeństwu uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem procedur związanych z bezpieczeństwem w szkole w czasie pandemii</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznanie zasad bezpieczeństwa, ▪ wdrażanie do dbania o bezpieczeństwo swoje i innych 	<p>Dbłość o bezpieczeństwo i harmonijny rozwój uczniów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informowanie uczniów o obowiązujących w szkole/oddziale zasadach, normach, regulaminach i konieczności ich przestrzegania. 2. Zajęcia poruszające tematykę związaną z okresem nauczania zdalnego. 3. Dzielenie się refleksjami na temat czasu pandemii. 4. Bezpieczne zachowania w szkole i poza nią. 5. Zapoznanie z przepisami ruchu drogowego. 6. Bezpieczne zachowanie na lekcjach, podczas przerw i wycieczek. 7. Przepisy BHP, udział w próbnym ewakuacjach, zajęcia z przedstawicielami Straży Miejskiej, Policji, Straży Pożarnej, zajęcia ze specjalistą na temat radzenia sobie z emocjami, budowania postawy asertywnej. 	<p>cały rok</p>	<p>wychowawcy, wychowawcy światlicy, nauczyciele specjaliści</p>
<p>Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bezpieczne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji programowej podstawy, ▪ promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu, ▪ uwrażliwianie na treści mogące wywierać negatywny wpływ na rozwój osobowości i zachowania społeczne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie umiejętności cyfrowych na lekcjach informatyki. 2. Wykorzystywanie zdobytych umiejętności podczas tworzenia prezentacji multimedialnych, tworzenia projektów, plakatów edukacyjnych. 3. Prowadzenie zajęć na temat bezpieczeństwa w Internecie oraz odpowiedzialnego korzystaniu z mediów społecznościowych. 4. Promowanie stron i portali edukacyjnych w celu zdobywania i poszerzania wiedzy z określonego przedmiotu (Akademia Khana, Ted-Ed, Wolne Lektury, Pi- stacja, Quizlet). 	<p>cały rok szkolny</p>	<p>wychowawcy, nauczyciel informatyki</p>

	<p>5. Udział w akcjach: Październik Europejskim Miesiącem Cyberbezpieczeństwa, "Sieciaki" - dzień bezpiecznego Internetu.</p>		
<p>Integracja uczniów z Ukrainy w polskiej szkole. Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stwarzenie poczucia bezpieczeństwa w nowej rzeczywistości dla nowo przybyłych uczniów, ▪ pomoc w nauce, ▪ uwrażliwianie uczniów, na obecność uczniów cudzoziemskich, ▪ organizowanie pomocy rzeczowej i materialnej dla rodzin przybywających z Ukrainy, ▪ reagowanie na sygnały świadczące o pogorszeniu samopoczucia i naruszeniu poczucia bezpieczeństwa uczniów – obcokrajowców 	<p>1. Kształtowanie pozytywnych postaw i tolerancji polskich uczniów wobec cudzoziemskich kolegów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie uczniów ukraińskich mających traumę związaną z wojną, - zachęcanie uczniów z Ukrainy do integrowania się z nowym środowiskiem, - przybliżenie polskiej kultury i tradycji (spotkania klasowe, uroczystości szkolne, konkursy, wystawy i prezentacje multimedialne), - włączenie do działań adaptacyjnych chętnych rodziców i uczniów (pikniki integracyjne, nieformalne spotkania towarzyskie). <p>2. Włączenie chętnych polskich uczniów do pomocy cudzoziemcom w nauce i opanowaniu programu nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umożliwienie udziału cudzoziemcom w dodatkowych lekcjach języka polskiego na terenie szkoły, - propagowanie serdeczności, życzliwości i współpracy wśród uczniów i nauczycieli. <p>3. Zorganizowanie zbiórki darów na rzecz rodzin z Ukrainy.</p> <p>4. Ścisła współpraca pomiędzy dyrekcją, wychowawcami klas, nauczycielami, pedagogiem szkolnym oraz uczniami z Ukrainy i ich rodzicami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymywanie stałego kontaktu wychowawców klas z rodzicami uczniów z Ukrainy. 	<p>od marca 2022 r.</p>	<p>dyrekcja, wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny</p>

Treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w SP w Woli Zaradzyńskiej, skierowane do uczniów

Działania o charakterze profilaktycznym	Treści	Odbiorcy	Realizatorzy
<p>Program dla szkół</p>	<p>„Program dla szkół” unijny projekt koordynowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Głównym celem „Programu dla szkół” jest kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych poprzez dostarczanie uczniom produktów mlecznych oraz owocowo-warzywnych. Dzięki temu dzieci od najmłodszych lat poznają smaki zdrowych przekąsek. Program obejmuje również działania o charakterze edukacyjnym i promocyjnym. Ich celem jest zwiększenie jego rozpoznawalności oraz budowanie świadomości rodziców i nauczycieli dotyczącej ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków żywieniowych dzieci. Działania edukacyjne, w których uczniowie uczestniczą, takie jak: wspólne przygotowywanie i spożywanie drugiego śniadania, zakładanie ogródków szkolnych czy organizowanie warsztatów kulinarnych, festynów oraz wycieczek tematycznych, poszerzają ich wiedzę na temat pochodzenia warzyw, owoców i produktów mlecznych. Ambasadorem „Programu dla szkół” jest postać Chrumasa – animowanego bohatera, który w zabawny sposób prezentuje dzieciom zasady zdrowego odżywiania. „Program dla szkół” to unijny projekt będący kontynuacją dwóch programów: „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”.</p>	<p>uczniowie klas I - V</p>	<p>wychowawcy, pedagog specjalny</p>
	<p>Program jest ukierunkowany na rozwijanie umiejętności osobistych i społecznych dzieci oraz poprawę ich psychospołecznego funkcjonowania.</p>	<p>uczniowie klas 1 – 8</p>	<p>wychowawcy, pedagog</p>

<p>Program Profilaktyczno – Wychowawczy Epsilon</p>	<p>Celem ogólnym programu jest zapewnienie trwałego zwiększenia poczucia dobrostanu oraz redukcja zagrożenia patologiami i wykluczeniem społecznym poprzez podniesienie umiejętności życiowych – wyposażenie dzieci w zasoby osobiste, które pozwolą im w sposób efektywny konfrontować się z wydarzeniami życiowymi, pod postacią elementów inteligencji emocjonalnej i poczucia koherencji, jako globalnej orientacji życiowej.</p>		
<p>Program Archipelag Skarbów</p>	<p>Program autorstwa doktora psychologii Szymona Grzelaka z zakresu profilaktyki zintegrowanej, łączący w sobie elementy profilaktyki ryzykownych zachowań seksualnych, profilaktyki alkoholowej i narkotykowej. Główne tematy, które porusza to: szczęście w życiu, miłość i seksualność w kontekście dojrzałego, trwałego związku. Zawiera elementy warsztatu pracy nad komunikacją, zachowaniami agresywnymi, asertywnością. Prowadzony jest w formie multimedialnego show, dostosowanego do młodych odbiorców. Program jest rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Biuro ds. Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji.</p>	<p>uczniowie klas 8</p>	<p>wychowawcy, pedagog</p>
<p>Fundacja „Dajemy dzieciom siłę”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie wiedzy na temat zasad funkcjonowania poradnictwa telefonicznego i innych form pomocy psychologicznej, - podniesienie świadomości uczestników na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach trudnych dla siebie i innych, - kształtowanie umiejętności formułowania problemów i szukania rozwiązań. 	<p>uczniowie klas 1 – 8</p>	<p>wychowawcy, pedagog</p>

<p>Zdrowie i bezpieczeństwo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze na temat fonoholizmu, - zwrócenie uwagi na ryzyko przemocy fizycznej i psychicznej podczas nierozważnego korzystania z sieci internetowej, - dostarczenie wiedzy na temat różnych form krzywdzenia, - zdobycie wiedzy na temat rozpoznawania sytuacji niebezpiecznych, poszukiwania pomocy i wsparcia, - uwrażliwienie uczniów na niekorzystny wpływ nadmiernego korzystania z telefonów komórkowych. 	<p>uczniowie klas 4 – 8</p>	<p>wychowawcy, nauczyciel informatyki, pedagog</p>
<p>Profilaktyka uzależnień</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostarczenie wiedzy o zagrożeniach związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, - zapoznanie z czynnikami chroniącymi oraz ryzyka, uzyskanie informacji gdzie szukać pomocy. 	<p>uczniowie klas 7-8</p>	<p>wychowawcy, pedagog</p>
<p>Emocje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie znaczenia zasobów osobistych, jak poczucie własnej wartości i skuteczności. w radzeniu sobie ze stresem, - pomiar trzech stylów radzenia sobie ze stresem (aktywne radzenie sobie, poszukiwanie wsparcia u innych, koncentracja na przeżywanych emocjach), - poszerzenie wiedzy na temat sposobów radzenia sobie ze stresującym wydarzeniem, - nauka stosowania metod, - dostrzeganie pozytywnych korzyści z nabytej umiejętności. 	<p>uczniowie klas 7-8</p>	<p>wychowawcy, pedagog</p>
<p>Rozmowa i prezentacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie świadomości nt. budowania poczucia własnej wartości, 	<p>uczniowie klas 4-8</p>	<p>wychowawcy, pedagog</p>

	- poznanie sposobów na budowanie poprawnej komunikacji.		
Moje emocje	- poznanie różnych stanów emocjonalnych, nauka rozróżniania własnych emocji, - poznanie sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami, - kształtowanie u uczniów umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami.	uczniowie klas 1-3	wychowawcy, pedagog

Tematy zajęć wychowawczych i profilaktycznych dla wszystkich klas w roku szkolnym 2023/2024:

Klasy I – III:

1. Bezpieczni w klasie i szkole. Kodeks – klasowe zasady zachowania.
2. Poznajemy plan ewakuacyjny w szkole i zasady zachowania podczas alarmu. Zasady zachowania w sytuacjach kryzysowych.
3. Bezpieczna droga do szkoły. Zasady i bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
4. Moje prawa i obowiązki w domu i szkole. Statut Szkoły, Konwencja Praw Dziecka.
5. Bezpiecznie/niebezpiecznie, znajomy/niezajomy. Trenujemy postawy w sytuacjach zagrożeń.
6. Moje emocje, uczucia. Sposoby radzenia sobie z lękiem, nieśmiałością, złością.
7. Ja słucham ciebie, ty słuchasz mnie. Znamy swoje zainteresowania, możliwości i potrzeby, potrafimy rozmawiać i rozwiązywać konflikty. Dbamy o siebie i wspieramy się nawzajem.
8. Święto Niepodległości- poznajemy historię naszego kraju. Kształtowanie patriotyzmu, więzi narodowej, szacunku dla tradycji oraz symboli narodowych.
9. Dbamy o zwierzęta. Uwrażliwianie na potrzeby zwierząt i kształtowanie prawidłowych postaw wobec zwierząt.
10. Cyberprzestrzeń. Zagrożenia i korzyści wynikające z użytkowania komputera. Promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu
11. Złość nie zawsze zła – rozróżniamy złość, agresję i przemoc. Rozpoznawanie złości, agresji i przemocy u siebie i u innych.
12. Akceptuję siebie i innych. Kształtowanie postawy szacunku, tolerancji, życzliwości, akceptacji wobec siebie i innych.
13. Pomysł na nudę. Efektywne planowanie czasu wolnego.
14. Moja rodzina i ja. Kształtowanie poczucia więzi rodzinnych, prawidłowych relacji między rodzeństwem.
15. Z pokolenia na pokolenie - tradycje świąteczne w Polsce i na świecie. Poznanie tradycji świątecznych innych narodów i grup etnicznych.

16. Bezpieczne ferie. Zapoznanie się z zasadami bezpieczeństwa podczas zimowych form wypoczynku.
17. Substancje trujące – jak z nimi postępować? Wdrażanie dzieci do czujności w kontaktach ze szkodliwymi substancjami chemicznymi, roślinami, używkami, lekami. Poznanie pojęcia „Uzależnienie”, przyczyn uzależnień oraz przykrych konsekwencji.
18. Jak się uczyć, żeby umieć. Co pomaga, a co przeszkadza w nauce.
19. Dlaczego człowiek musi być przyjacielem Ziemi? Kształtowanie postaw ekologicznych, wpływ przyrody na życie człowieka, budzenie odpowiedzialności za jej stan. Ochrona przyrody.
20. Zakładamy ogródek klasowy.
21. Wielkanocne zwyczaje. Poznanie tradycji świątecznych.
22. Wiem, że książka to skarbnica wiedzy. Rozwijanie kompetencji czytelniczych.
23. Co wiemy o Konstytucji 3 Maja. Kształtowanie patriotyzmu, więzi narodowej, szacunku dla tradycji oraz symboli narodowych.
24. Żyjmy zdrowo i wesoło. Kształtowanie postaw promujących zdrowy styl życia. Sposoby zdrowego i racjonalnego odżywiania. Znaczenie aktywności fizycznej.
25. Kolorowy świat warzyw i owoców oraz mleka.
26. Warsztaty kulinarne – owocowo-warzywne i mleczne inspiracje.
27. Drugie śniadanie dla ucznia – doładowanie.
28. Wycieczka: Jak powstaje? Skąd się bierze?
29. Jesteśmy Europejczykami. Uświadomienie potrzeby poszanowania kultury innych narodów.
30. Zawsze jesteśmy gotowi do pomocy. Wolontariat. Uważliwienie na potrzebę pomocy innym ludziom w różnych aspektach życia.
31. Wiemy jak bezpiecznie spędzić wakacje. Zapoznanie się z zasadami bezpieczeństwa w trakcie różnych form wypoczynku latem.

Klasy IV- VIII:

1. Bezpieczny w klasie. Kodeks i zasady klasowe. Tworzenie kodeksu grupy, omówienie zasad panujących w grupie.
2. Jesteśmy bezpieczni w szkole. Przypomnienie zasad Bhp, plan ewakuacyjny w szkole i zasady zachowania podczas alarmu. Zasady zachowania w sytuacjach kryzysowych.
3. Chciałbym powiedzieć coś o sobie.... Rozwijanie umiejętności zaprezentowania siebie, opowiadania o sobie, swoich zainteresowaniach .
4. Jak mówić, żeby nas słuchano – przepis na prawidłową komunikację. Wprowadzenie zasady UFO – uczucie, fakt, oczekiwania .
5. Umiejętność mówienia „nie” w różnych sytuacjach życiowych. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania sytuacji, w których należy być asertywnym oraz rozwijanie umiejętnego mówienia „nie” w danej sytuacji .

6. Złość nie zawsze zła – rozróżniamy złość, agresję i przemoc. Rozpoznawanie złości, agresji i przemocy u siebie i u innych. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie i reagowania w sytuacjach trudnych.
7. Ja w obliczu pozytywnych emocji. Tworzenie umiejętności przyjmowania komplementów, dzielenia się z innymi swoją radością w sposób akceptowalny społecznie.
8. Zazdrość w relacji – jej konsekwencje i skutki. Uświadomienie uczniów jak wpływa zazdrość na nich i ich relacje z innymi.
9. Mój realny autoportret . Rozwijanie umiejętności określania swoich mocnych i słabych stron. Samokrytyka, egocentryzm, samoakceptacja .
11. Rola ojczyzny. Rozwijanie postawy patriotycznej . Przypomnienie symboli narodowych .
12. Miłość, Przyjaźń – co czuje do Ciebie? Kształtowanie rozróżniania przyjaźni i miłości w relacjach z innymi.
13. Szkolna wystawa owoców, warzyw i mleka i jego produktów.
14. Warsztat kulinarny. Kolorowa kuchnia przyrodnika.
15. Drugie śniadanie. Zdrowie. kuchni tkwi w śniadaniu.
16. Z pokolenia na pokolenie – tradycje świąteczne na świecie. Poznawanie tradycji świątecznych.
17. Bezpieczne ferie. Zapoznanie z bezpieczeństwa podczas zimowych form wypoczynku.
18. Popkultura w świecie Internetu . Kształtowanie umiejętności krytycznego spojrzenia na twórczość internetową, selekcjonowanie treści.
19. Cyberprzemoc. Uświadamianie zagrożeń płynących z kradzieży tożsamości, braku anonimowości oraz hejtu w Internecie.
20. Uczymy się ratować Życie. Pierwsza pomoc. Zapoznanie się z zasadami i formami pierwszej pomocy.
21. Jestem bezpieczny na drodze. Poznanie zasad ruchu drogowego i bezpiecznego zachowania się na drodze.
22. Zdrowe odżywianie . Omówienie zagrożeń związanych z zaburzeniami odżywiania . Zapoznanie się z terminami: anoreksja, bulimia, ortoreksja.
23. Dbam o siebie. Utrwalanie prawidłowych nawyków związanych z higieną osobistą.
24. Jestem EKO. Kształtowanie postawy ekologicznej.
25. Zwierzęta mają swoje prawa. Uwrażliwianie na potrzeby i prawa zwierząt oraz kształtowanie prawidłowych postaw wobec zwierząt .
27. Zachowania ryzykowne. Uświadamianie zagrożeń wynikających z zachowań ryzykownych.
30. Wielkanoc. Rozmowa na temat tradycji związanych ze świętem Wielkanocy.
31. Stres w moim życiu. Zapoznanie się z terminem „stres”. Poznawanie sposobów radzenia sobie ze stresem.
32. Czy odpoczynek jest potrzebny?. Uświadamianie wpływu odpoczynku na zdrowie i samopoczucie. Rozmowy na temat różnych form odpoczynku.
33. Wolontariat. Uwrażliwianie na potrzebę pomocy innym ludziom w różnych aspektach życia.
34. Mam swoje prawa i obowiązki. Zapoznanie się z prawami i obowiązkami dziecka.
35. Bezpieczne wakacje. Zapoznanie się z zasadami bezpieczeństwa w trakcie różnych form wypoczynku latem.

Pozostała tematyka powinna być zgodna z indywidualnymi potrzebami poszczególnych społeczności klasowych opracowanych przez wychowawców zgodnie z indywidualnymi programami wychowawczo - profilaktycznymi klas na rok szkolny 2023/2024.

Treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w SP w Woli Zaradzyńskiej, skierowane do nauczycieli

Działania o charakterze profilaktycznym	Treści	Odbiorcy
Rozwijanie kompetencji cyfrowych	<ul style="list-style-type: none"> - korzystanie z technologii informacyjno – komunikacyjnych - udział w szkoleniach. 	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, nauczyciele świetlicy, nauczyciele specjaliści, pedagog, specjaliści
Udział w akcjach Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej i Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie wychowawców w pełnieniu wobec uczniów roli wspierającego autorytetu, w sytuacjach trudnych dla uczniów, - uwrażliwienie wychowawców i pokazanie im sposobu pracy z młodzieżą, w którym kluczową rolę odgrywa akceptacja uczuć oraz wzmacnianie pozytywnego potencjału. 	wychowawcy, pedagog

<p>Spotkania zespołu wychowawczego, zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cykliczne spotkania mające na celu wzajemne wspieranie się i motywowanie, a także wymianę wiedzy i doświadczeń, - poznanie założeń teoretycznych dotyczących uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. - zwrócenie uwagi na specjalne potrzeby wychowawcze i edukacyjne, - poznanie form dostosowania programu nauczania i metod postępowania, - cykliczne spotkania mające na celu wzajemne wspieranie się i motywowanie, a także wymianę wiedzy i doświadczeń, - dzielenie się literaturą, pomocami dydaktycznymi i terapeutycznymi, - wymiana informacji nt. szkoleń, konferencji warsztatów z zakresu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. 	<p>pedagog, nauczyciel wspomagający, nauczyciele specjaliści, wychowawcy</p>
--	--	--

Treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w SP w Woli Zaradzyńskiej, skierowane do rodziców

Działania o charakterze profilaktycznym	Treści	Odbiorcy
<p>Bezpieczeństwo dzieci online</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ukazanie zróżnicowanych aspektów bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie, - uwrażliwienie rodziców nadmiernego korzystania z mediów i internetu na problem przez dzieci elektronicznych, - omówienie specyfiki problemu, możliwych działań profilaktycznych i sposobów reagowania na podejrzenie uzależnienia dziecka od sieci, - zaprezentowanie zasad korzystania ze sprzętów elektronicznych w środowisku domowym. 	<p>rodzice, opiekunowie</p>

<p>Szkolne Koło Wolontariatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - materialna i mentalna pomoc rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, - jednoczenie społeczności szkolnej wokół ważnej sprawy, charytatywnej zbiórki. 	<p>rodzice z dziećmi</p>
<p>Spotkania z rodzicami, warsztaty dla rodziców trening umiejętności rodzicielskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poszerzanie wiedzy i kompetencji zainteresowanych rodziców w zakresie dobrej komunikacji, umiejętności wychowawczych, poprzez warsztaty lub spotkania prowadzone przez specjalistów, - uwrażliwianie rodziców na niepokojące objawy, które mogą świadczyć o poważniejszych trudnościach psychicznych dzieci oraz przekazanie wiedzy o sposobach właściwego reagowania, - przekazywanie rodzicom wiedzy dotyczącej nadużywania Internetu przez dzieci i młodzież, w tym także sięgania po treści szkodliwe dla ich rozwoju, Informowanie o sposobach rodzicielskiego monitorowania korzystania z Internetu, - wspieranie dziecka podczas rozpoczęcia nauki pisania i czytania, - poznanie aktywności ruchowych stymulujących rozwój dziecka, - poznanie zabaw rozwijających sprawność manualną dziecka, - zwrócenie uwagi rodziców na nowe zagrożenie, dostarczenie podstawowych informacji o środkach psychoaktywnych, - aktywizacja rodziców – zachęta do podjęcia wspólnych działań szkoły i rodziców, które mogłyby chronić dzieci i młodzież przed szkodami wynikającymi z używania środków psychoaktywnych. 	<p>rodzice, opiekunowie</p>

Tematy zajęć o charakterze wychowawczo-profilaktycznym skierowane dla uczniów, rodziców i nauczycieli realizowane przez wychowawców

Zadania	Działania	Osoby odpowiedzialne
<p>Kształtowanie umiejętności przestrzegania procedur związanych z bezpieczeństwem w szkole w czasie pandemii :</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ promowanie zachowań sprzyjających minimalizowaniu ryzyka zachorowań, ▪ wdrażanie i przestrzeganie procedur bezpieczeństwa obowiązujących w szkole . 	<p>Dla ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z procedurami obowiązującymi na zajęciach indywidualnych; <p>Dla nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> -udzielanie wsparcia w promowaniu zachowań minimalizujących ryzyko zachorowań, -przekazywanie materiałów tematycznych do wykorzystania w pracy z uczniami i rodzicami; <p>Dla rodzica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie rodziców z procedurami obowiązującymi na zajęciach, - motywowanie do prezentowania odpowiedzialnej postawy, uwzględniającej zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego. 	<p>wychowawcy, pedagog</p>
<p>Profilaktyka uzależnień :</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ukazywanie negatywnych skutków uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem środków psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, 	<p>Dla ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmowy indywidualne, - prowadzenie zajęć warsztatowych w klasach na temat negatywnych środków uzależnień, - współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę realizacji programów profilaktycznych - Straż Miejska, Policja, Fundacja Słonie na Balkonie, - zwracanie szczególnej uwagi na przeciwdziałanie autoagresji oraz eksperymentom ze środkami zmieniającymi świadomość; <p>Dla nauczyciela:</p>	<p>pedagog, wychowawcy</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ kształtowanie nawyków żywieniowych . 	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne porady w sprawach związanych z kształtowaniem prawidłowych nawyków żywieniowych oraz negatywnych skutków uzależnień; <p>Dla rodzica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualne porady, - prowadzenie działań edukacyjnych dla rodziców, - informacje na tablicy ogłoszeń dla rodziców. 	
<p>Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznawanie systemu wartości uczniów, ▪ budowanie ustalonej przez wspólnotę hierarchii wartości. 	<p>Dla ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obserwacja uczniów pod kątem rozpoznawania ich systemu wartości, - rozmowy pod kątem kształtowania postaw patriotycznych. Zachęcanie do uczestnictwa w świętach szkoły oraz świętach patriotycznych. <p>Dla nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie nauczycieli przy realizowaniu działań na rzecz wychowania do wartości przez kształtowanie postaw patriotycznych. <p>Dla rodzica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie świadomości rodziców na temat funkcjonowania dzieci w grupie rówieśniczej oraz wpływu grupy na jednostkę. 	<p>wychowawcy, specjaliści</p>
<p>Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kształtowanie postaw opartych na uniwersalnych wartościach, ▪ rozwijanie umiejętności życia zgodnie z własnym systemem wartości, 	<p>Dla ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie do koleżeńskiej samopomocy polegającej na zwracaniu się o pomoc w sytuacji bezpośredniego zagrożenia przyjęcia jakiegokolwiek substancji psychoaktywnej, - uczenie rozpoznawania własnej hierarchii wartości poprzez rozmowy, - rozwijanie poczucia własnej wartości, odpowiedzialności za siebie, swoje działania i innych poprzez organizowanie zajęć, - kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty poprzez zajęcia prowadzone przez nauczycieli specjalistów, 	<p>wychowawcy pedagog, nauczyciele specjaliści</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły . 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie umiejętności społecznych i kształtowanie więzi opartych na współdziałaniu, koleżeńskości, zaufaniu, otwartości, gotowości niesienia pomocy innym, - kształtowanie pożądanych postaw moralno-etycznych poprzez zajęcia z nauczycielami specjalistami, prowadzenie mediacji i indywidualnych konsultacji, - zajęcia integracyjne w klasach pierwszych. <p>Dla nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualne rozmowy na temat spostrzeżeń nauczycieli o hierarchii wartości poszczególnych uczniów, - warsztaty grupowe na temat zapobiegania przemocy rówieśniczej w szkole. <p>Dla rodzica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielanie porad odnośnie wychowania ucznia zgodnie z uniwersalnymi wartościami. 	
<p>Wspomaganie rozwoju uczniów z uwzględnieniem indywidualnych sytuacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie uczniów w ich rozwoju i samoakceptacji, ▪ wzmacnianie poczucia własnej wartości, ▪ osiąganie sukcesów na miarę swoich możliwości, ▪ kształtowanie postawy twórczej , ▪ zdobycie wiedzy na temat stylu radzenia sobie ze stresem. 	<p>Dla dziecka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowanie przyjaznych relacji dziecko- nauczyciel poprzez indywidualne rozmowy z rodzicami i dziećmi, - wsparcie ucznia w trudnej/ przełomowej sytuacji, - stała kontrola sytuacji rodzinnej, rozwojowej, emocjonalnej uczniów oraz odpowiednie reagowanie w przypadku pojawiających się zmian zachowania. <p>Dla nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie oraz współpraca z nauczycielami podczas trudnych sytuacji, - omawianie sytuacji problemowych, - przedstawianie propozycji zmian działaniach wychowawczych na radach pedagogicznych, 	<p>wychowawcy, specjaliści</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie nauczycieli- wychowawców na spotkaniach środowych zespołu wychowawczego z aktualnymi problemami uczniów lub klas. <p>Dla rodzica:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poinformowanie o możliwościach wsparcia finansowego. 2. Wskazanie miejsc, w których rodzice mogą uzyskać pomoc specjalistów. 	
<p>Wspieranie potencjału rozwojowego uczniów i stwarzanie warunków do ich aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz środowisku społecznym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia człowieka oraz społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły, ▪ akcentowanie kultury bycia, ▪ systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na lekcjach, ▪ uwrażliwienie uczniów na tematy dotyczące problemów klimatycznych i ochrony środowiska. 	<p>Dla ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie uczniom pełnej informacji na temat wymagań stawianych przez szkołę, podejmowanych zadań oraz osiągnięć uczniów, - uczenie planowania i dobrej organizacji pracy własnej, - kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów, radzenia sobie w sytuacjach trudnych; <p>Dla nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizowanie zaleceń oraz uświadamianie ich wagi nauczycielom. <p>Dla rodzica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie rodziców w procesie wychowawczym, - indywidualne spotkania i rozmowy z rodzicami wzmacniające współpracę w zakresie kontroli obowiązku szkolnego, - prezentowanie materiałów informacyjnych dotyczących wsparcia rodziców w wypełnianiu przez nich zadań wychowawczych na tablicach informacyjnych, - zapewnienie rodzicom pełnej informacji na temat wymagań stawianych przez szkołę, podejmowanych zadań oraz osiągnięć. 	<p>wychowawcy, specjaliści</p>

Załącznik 1

**Diagnoza czynników chroniących
oraz czynników ryzyka
w Szkole Podstawowej w Woli Zaradzyńskiej w roku szkolnym 2023/2024**

I. Podstawy prawne do przeprowadzenia diagnozy:

Konieczność przeprowadzenia diagnozy występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych została wskazana w § 6 ust. 2 Rozporządzenia MEN z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249 ze zm. w 2018 r. poz. 214) oraz w zmienionym od 1 września 2019 r. art. 26 ustawy – Prawo oświatowe. Zgodnie z brzmieniem art. 26)

II. Cel badania:

Celem badań była ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych/ryzykownych uczniów naszej szkoły, a także dynamiki ich rozwoju w ciągu ostatnich dwóch lat szkolnych. Przedmiotem badań były:

- 1) klimat szkolny, relacje między uczniami, a nauczycielami,
- 2) poczucie bezpieczeństwa,
- 3) rodzinne czynniki chroniące,
- 4) indywidualne czynniki chroniące.

Szkolny zespół badawczy przygotowując badanie bazował na wynikach badań z poprzedniego roku oraz badaniach zewnętrznych.

Przeprowadzona analiza miała posłużyć opracowaniu diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka.

Postępując się definicją, że czynniki ryzyka to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia, przyjęliśmy, że są to:

Indywidualne czynniki ryzyka:

- niska samoocena, skłonność do zachowań depresyjnych,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna,
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju,
- podatność na wpływy,
- niski poziom oczekiwania sukcesu,
- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- wcześnie występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne),
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (inicjacja przed 12 rokiem życia),
- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

Rodzinne czynniki ryzyka:

- niekorzystne czynniki prenatalne (palenia papierosów lub picie alkoholu przez matkę w czasie ciąży),
- brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka,
- konflikty rodzinne z udziałem dziecka,
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza),
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci,
- antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków)
- przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców.

Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- czasowe odizolowanie uczniów z grup rówieśniczych ze względu na chorobę,
- zły klimat społeczny szkoły, niski poziom nauczania, brak wsparcia nauczycieli,
- wczesne niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- problemy z zachowaniem w szkole.

Czynniki związane z rówieśnikami

- przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nie respektujący norm społecznych, używający substancji psychoaktywnych),
- obserwowanie u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych,
- odrzucenie przez rówieśników,
- cyberprzemoc.

Czynniki środowiskowe:

- dostępność substancji psychoaktywnych,
- nasilenie przemocy w środowisku lokalnym,
- bieda, niski status społeczno-ekonomiczny,
- wysoka przestępczość, nieprzestrzeganie prawa.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, modyfikując ich potencjalny negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak, że może lepiej się z nimi zmagać. Od końca lat 70-tych, kiedy rozpoczęto badania nad procesami chroniącymi przed używaniem substancji psychoaktywnych, zidentyfikowano wiele czynników chroniących. Przykłady najważniejszych z nich to:

Czynniki chroniące indywidualne:

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów),
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha,
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności).

Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami (dobre relacje),
- zaangażowanie rodziców w życie dziecka,
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców.

Czynniki chroniące związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do szkoły, do klasy,
- pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli,
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,

Czynniki chroniące rówieśnicze:

- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni).

Czynniki chroniące środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (dostęp do klubów młodzieżowych, klubów sportowych, wolontariat),
- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, klubów, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej),
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (wychowawców itp.).

Badanie koncentrowało się wokół obszarów związanych z: samopoczuciem dzieci/młodzieży w środowisku szkolny, klasowym, relacjami z rówieśnikami, rodzicami, nauczycielami, zainteresowaniami, obowiązującymi zasadami.

III. Miesiąc przeprowadzenia ankiety: wrzesień 2023 r.

Diagnoza środowiska została opracowana przez zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo - profilaktycznego we współpracy z wychowawcami.

IV. Grupa badawcza: 47 uczniów kl. V i VII oraz 46 rodziców uczniów klas V i VII

V. Metody badawcze:

Metoda sondażu z wykorzystaniem anonimowej ankiety dla uczniów i ich rodziców.

Metoda analizy poniższych dokumentów:

- 1) raportu z diagnozy powyższej problematyki z poprzedniego roku szkolnego,
- 2) sprawozdań wychowawców klas o sytuacji wychowawczej po zakończeniu roku szkolnego 2022/2023,
- 3) sprawozdanie pedagoga szkolnego o sytuacji rodzinnej naszych uczniów,
- 4) analizy potrzeb w zakresie świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej – liczba opinii i orzeczeń ppp na dzień 1 września 2023 r. oraz wniosków uprawnionych podmiotów do objęcia ucznia ppp (wnioski wychowawców, pielęgniarki szkolnej, kuratora, asystenta , PCPR, Sądu Rodzinnego),
- 5) analizy Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Ksawerów.

VI. Narzędzia badawcze:

Kwestionariusz ankiety składał się z 20 pytań dla uczniów klas V i VII oraz kwestionariusz ankiet dla rodziców uczniów klas V i VII. Po przeprowadzonym ankietowaniu dokonano analizy ilościowej i jakościowej otrzymanych wyników, a następnie dokonano analizy porównawczej z badaniem z poprzedniego roku szkolnego.

Kwestionariusz ankiety składał się z dwudziestu. pytań dla uczniów klas siódmej i piątej oraz ich rodziców. Po przeprowadzonym ankietowaniu zespół dokonał analizy ilościowej i jakościowej otrzymanych wyników, a następnie dokonał analizy porównawczej z badaniem z poprzedniego roku szkolnego.

W ankietach uczniowie ocenili klimat szkoły jest pozytywny: 86% badanych uczniów odpowiedziało, że w szkole zawsze zauważa się problemy uczniów, 60 % uczniów zadeklarowało, że prawie zawsze nauczyciele są dla nich życzliwi. Uczniowie szczególnie chętnie zwracają się o pomoc do rówieśników 60% uczniów następnie do wychowawców (57% uczniów), na drugim miejscu do innych nauczycieli oraz pedagog szkolnego. Zdaniem 93% uczniów szkole są jasno określone zasady zachowania, a 98 % uczniów deklaruje, że stosuje się do nich.

93% uczniów określa swoje stosunki z rodzicami jako pozytywne, 48% uczniów deklaruje, że rodzice wiedzą jak spędzają wolny czas, według 38% badanych mogą oni zawsze łatwo otrzymać wsparcie, kiedy tego potrzebują.

60% uczniów uważa się za pewnych siebie, 85% uczniów za szczęśliwych lub raczej szczęśliwych, 94% uczniów uważa również jest lubiana, 95% uczniów deklaruje, że ma przyjaciół, 72% uczniów deklaruje, że rzadko lub wcale nie popada w konflikty, 53% uczniów odpowiedziało, że zdarzają się sytuacje gdy ktoś im dokucza, ale są to tylko żarty.

Najchętniej wybieraną formą spędzania wolnego czasu przez uczniów jest spędzanie go z rówieśnikami 51% uczniów, na drugim miejscu uczniowie wybrali uprawianie sportu, 47% uczniów zadeklarowało, że lubi ruch i codziennie uprawia jakąś jego formę. Obserwuje się spadek w wyborze tej formy aktywności z rokiem poprzednim. Uczniowie chętniej w porównaniu z rokiem poprzednim spędzają czas z rodziną (rodzeństwem, rodzicami, dziadkami). Chętniej także wybierają oglądanie platform streamingowych 42%, po 36% uczniów deklaruje, że lubi spędzać czas samemu i grać, najrzadziej wybierają czytanie jako aktywność w wolnym czasie zaledwie 15% uczniów, 38% uczniów deklaruje, że nie lubi czytać, 34% uczniów deklaruje, że stara się czytać raz w miesiącu.

70% uczniów zadeklarowało, że szkoła uczy postaw obywatelskich, również 70% uczniów wskazała, że szkoła uczy właściwych relacji interpersonalnego i korzystania z Internetu, 68% uczniów wskazało, że szkoła przeciwdziała agresji, a 63% uczniów, wskazało, że szkoła przeciwdziała agresji, oraz uczy empatii i szacunku (według 63% uczniów).

Zdaniem ankietowanych rodziców najważniejszym zadaniem w zakresie profilaktyk i wychowania jest zapewnienie bezpieczeństwa w szkole i na zajęciach pozalekcyjnych (96%), na drugim miejscu według deklaracji 91% rodziców jest uświadamianie zagrożeń ze strony uzależnień, dla 89% ważne jest kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań. Najmniej ważne jest rozbudzenie u uczniów zamiłowania do czytelnictwa, to zadanie wybrało jedynie 26% rodziców.

Rodzice zaproponowali następujące działania w zakresie profilaktyki i wychowania: tolerancja w klasie, integracja, o konfliktach między uczniami, zajęcia związane z ruchem, zagrożenia w sieci, o narkotykach, alkoholu i dopalaczach, o uzależnieniach – skutki, las, tatr, warsztaty fotograficzne – wyjścia poza szkołę.

Zdaniem 98% rodziców ich dzieci czują się bezpiecznie w szkole, według 87% rodziców ich dzieci są akceptowane i dowartościowane 83% rodziców deklaruje, że ich dzieci są świadome zagrożeń wynikających z uzależnień 100% rodziców zadeklarowało, że imprezy szkolne organizowane przez szkołę są bezpieczne dla uczniów.

70% rodziców zna zagadnienie poruszane na zajęciach z wychowawcą, 93% rodziców wie jak należy usprawiedliwiać nieobecności w szkole, 74% rodziców zna dokumenty regulujące życie szkoły (zostało z nimi zapoznane), 87% rodziców uzyskuje, uzyskało pomoc w rozwiązaniu problemów z dziećmi. 74% rodziców deklaruje, że bierze udział w pracach na rzecz szkoły, 83% rodziców bierze udział, w każdym zebraniu z rodzicami.

W pytaniu o wartości, które są najważniejsze dla rodziców, połowa rodziców wskazała miłość i zaufanie, na trzecim miejscu rodzice wskazali szczerłość 43%, a najmniej ważne okazały się pieniądze i wygląd, wybrały te wartości po 4% badanych.

Zdaniem rodziców najważniejsze dla ich dziecka w jego dalszej nauce i pracy będzie umiejętność współdziałania w grupie 98% badanych, sprawne posługiwanie się językiem obcym 91% badanych, a zaraz po nich umiejętność rozwiązywania problemów i umiejętność przyjmowania odpowiedzialności za swoje postępowanie.

Zalecenia i rekomendacje:

Zespół zaleca w ramach działalności stymulującej wzrost czynników chroniących:

Do nauczycieli:

- podejmowanie działań, które będą miały na celu, wzrost umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,

- zrealizowanie podczas godzin wychowawczych zajęć dotyczących mechanizmów uzależnień,
- zorganizowania spotkania dotyczącego profilaktyki szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem lub nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz mechanizmów uzależnień,
- w dalszym ciągu należy kształtować u uczniów postawy sprzyjające rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, wspierać w nich uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi i kulturę osobistą,
- dbać o postawę obywatelską, postawę poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, postawy szacunku dla innych kultur i tradycji oraz umiejętności zapobiegania dyskryminacji,
- podtrzymywanie pozytywnych tradycji szkoły i przekazywanie wartości społecznych i norm prospołecznych przez wszystkich nauczycieli,
- zwiększenie otwartości szkoły na współpracę z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły w środowisku.

Do rodziców:

- wspierać aktywny udział rodziców w procesach podejmowania decyzji w szkole oraz w ważnych wydarzeniach i działaniach na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły,

Do uczniów:

- doskonalenie umiejętności komunikacji, współpracy w grupie i zastosowania norm współżycia społecznego, tolerancji i bycia tolerancyjnym,
- doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji,
- uczenie się wyrozumiałości i postawy empatycznej – przeciwdziałanie odrzuceniu, osamotnieniu,
- wdrażanie programów edukacyjnych dla uczniów dotyczących uzależnień,
- upowszechnianie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dla uczniów,
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach w zakresie radzenia sobie z emocjami,

- objęcie szczególną opieką przez wychowawców, pedagoga szkolnego, uczniów przeżywających problemy osobiste, mających trudności związane ze zdrowiem fizycznym i psychicznym (współpraca w tym zakresie z rodzicami poprzez indywidualne porady i konsultacje, rozmowy na temat problemów dziecka, wskazywanie instytucji zajmujących się pomocą dla dziecka, organizacja spotkań szkoleniowych dla rodziców na temat problemów psychicznych młodzieży (depresji) oraz wpływu rodziców na budowanie poczucia wartości u dziecka),
- upowszechnianie programów edukacyjnych i działań alternatywnych do zachowań ryzykownych, rozwijających umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów,
- prowadzenie zajęć rozwijających uzdolnienia,
- promowanie zachowań prozdrowotnych oraz zachęcanie uczniów do aktywności fizycznej.

Opracował: zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego.